

Birey Düzeyinde İlişkisel ve Operasyonel Rezilyans (Yine/Yenilenme) Kapasitesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması¹

Relational And Operational Resilience Capacity At Individual Level: A Scale Development Study

Merve GERÇEK

İstanbul Üniversitesi
İşletme Fakültesi

İnsan Kaynakları Yönetimi Anabilim Dalı

Avcılar, İstanbul, Türkiye

orcid.org/0000-0002-7076-8192

mrvgercek@gmail.com

Dilek YILMAZ BÖREKÇİ

İstanbul Üniversitesi
Mühendislik Fakültesi

Endüstri Mühendisliği Bölümü

Avcılar, İstanbul, Türkiye

orcid.org/0000-0002-0055-4869

dborekci@istanbul.edu.tr

Özet

Genellikle fen bilimlerinde kullanılan, maddelerin esnekliği ve eski haline dönebilme yeteneği olarak ifade edilen rezilyans kavramı; sosyal bilimlerde bireylerin, grupların ve organizasyonların olumsuzluklar karşısında eskiye dönebilme ve dönüşme yeteneği anlamına gelmektedir. Rezilyans kavramı, iş çevrelerinde belirsizliğin ve rekabetin hüküm sürmeye başlamasıyla birlikte organizasyonel bağlamda tartışılmaya başlanmıştır. Rezilyans kavramı yalnızca krizleri atlatarak eski haline dönmek değil, aynı zamanda radikal çözümleri benimseyerek, eskisinden daha iyi ve farklı bir şekle bürünmeyi ifade etmesi açısından özgün bir kavramdır. Krizler ve beklenmedik olaylar karşısında ayakta kalabilmek, varlığını sürdürebilmek ve gerektiğinde yenilenecek dönüşüm geçirmek için gerekli bilgi, beceri, yetenek ve rutinlere sahip olmak organizasyonel rezilyans kapasitesini ifade etmektedir. Organizasyonel rezilyans, operasyonel ve ilişkisel rezilyans olarak iki boyutta incelenmektedir. Operasyonel rezilyans, bir organizasyondaki işe yönelik faaliyetlerle ilişkili olup; ilişkisel rezilyans ise organizasyon içi ve dışındaki iş ilişkileri ile ilgili bir kavramdır. İlişkisel ve operasyonel rezilyans kapasitesi bireysel düzeyde, çalışanların sahip olduğu bilgi, beceri, yetenek, alışkanlıklar gibi bilişsel ve davranışsal öğelerin var olmasıyla desteklenmektedir. Bu çalışmada, birey düzeyinde ilişkisel ve operasyonel rezilyans kapasitesini sağkalım ve sürdürülebilirlik boyutları açısından değerlendirebilmek üzere bir ölçüm aracının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Pilot uygulama ve ana uygulama örneklemleri olmak üzere iki farklı örneklem ile keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizleri gerçekleştirilmiş, 18 ifadeden ve 4 faktörden oluşan bir yapı elde edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Organizasyonel Rezilyans, İlişkisel Rezilyans, Operasyonel Rezilyans, Ölçek Geliştirme, Yine/ Yenilenme

¹Bu çalışma İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalında Merve GERÇEK tarafından Doç. Dr. Dilek YILMAZ BÖREKÇİ danışmanlığında hazırlanan “İnsan Kaynakları Yönetimi Aracılığıyla İlişkisel ve Operasyonel Rezilyans Kapasitesi Oluşturma” adlı yüksek lisans tezinden alınmıştır.

Abstract

The concept of resilience, which is often expressed as the flexibility of materials and the ability to return to their former state in science literature; means the ability of individuals, groups and organizations to jump back and adapt in the face of adversities in social sciences. The concept of resilience has begun to be discussed in the organizational context, as uncertainty and competition in business environment have begun to prevail. The concept of resilience is a unique concept in terms of not only returning to the former state by overcoming the crisis but at the same time adopting radical solutions, and becoming better than the former state. Organizational resilience capacity refers to gaining the knowledge, skills, abilities and routines necessary to survive and if necessary, renew and transform in the face of crises and unexpected events. Organizational resilience is studied in two dimensions as operational and relational resilience. Operational resilience is related to the activities and processes in an organization. Relational resilience is related to business relationships both within and outside the organization. Relational and operational resilience capacity is supported at the individual level by the presence of cognitive and behavioral items such as knowledge, skills, abilities and habits which employees possess. In this study, it was aimed to develop a measurement tool to assess relational and operational resilience capacity at the individual level in terms of survival and sustainability dimensions. Exploratory and confirmatory factor analysis were conducted with two different samples. Results indicated that the scale structure consisted of 18 items and 4 factors.

Keywords: *Organizational Resilience, Relational Resilience, Operational Resilience, Scale Development, Resilience*